

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination

Nov/Dec. -2021 [NEW COURSE]

Cost Accounting - 1(Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયા 1, 2 અને 3 માંથી પસાર થાય છે "પ્રક્રિયા 1" મા કાચામાલ ના 2000 (૨૦) એકમો, એકમ દીઠ રૂ. 5 ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા આ ઉપરાંત માર્ચ 2021, અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે

વિગત	પ્રક્રિયા 1 (રૂ.)	પ્રક્રિયા 2 (રૂ.)	પ્રક્રિયા 3 (રૂ.)
માલસામાન	4,000	6,040	6,924
સીધી મજૂરી	7,000	8,452	10,000
પરોક્ષ ખર્ચ	3,000	4,000	5,000
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમોના)	10%	5%	10%
બગાડની એકમદીઠ ઉપજ (રૂ.)	રૂ.3	રૂ.5	રૂ.6
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો)	1,840	1,740	1,600

ઉપરની વિગતોના આધારે પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરો તેમજ અસામાન્ય બગાડ ખાતા અને અસામાન્ય વધારાના ખાતાઓ તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયા A, B અને C માંથી પસાર થાય છે તેની વર્ષ ૨૦૨૧ ના ખર્ચ માટેની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
દાખલ કરેલા એકમો	5,000	-	-
એકમ દીઠ પડતર રૂ.	200	-	-
માલસામાન રૂ.	10,000	15,000	5,000
મજૂરી રૂ.	30,000	80,000	65,000
સીધા ખર્ચો રૂ.	6,000	18,150	27,200
એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. (ઉત્પાદિત એકમોની)	250	375	500

અન્ય માહિતી:

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
ખરેખર ઉત્પાદન એકમો	4,650	2,700	1,050
સામાન્ય બગાડ % (દાખલ કરેલ એકમોના)	5%	15%	20%
સામાન્ય બગાડની ઉપજ (એકમ દીઠ) (રૂ.)	રૂ.4	રૂ.10	રૂ. 20

ખરેખર ઉત્પાદનના 2/3 ભાગનું ઉત્પાદન પ્રક્રિયા A માંથી પ્રક્રિયા B માં અને 1/2 ભાગનું ઉત્પાદન પ્રક્રિયા B માંથી પ્રક્રિયા C મા ફેરબદલ કરવામાં આવે છે અને બાકી વધેલું ઉત્પાદન જે તે પ્રક્રિયામાંથી વહેંચવામાં આવે છે જ્યારે પ્રક્રિયા C નું બધું જ ઉત્પાદન વહેંચવામાં આવે છે.

ઉપરની વિગતોના આધારે પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરો તેમજ અસામાન્ય બગાડ ખાતા અને અસામાન્ય વધારા ના ખાતાઓ તૈયાર કરો. ઉપરાંત દરેક પ્રક્રિયા નો નફો તથા નુકસાન શોધો.

પ્રશ્ન.૨ કિજ્ઞા લિમિટેડના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, અને C છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો X અને Y છે. (૨૦)

કંપનીના ચોપડામાં થી જાન્યુઆરી, 2021 ની નીચેની માહિતી લેવામાં આવી છે.

વિગતો	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષમજૂરી (રૂ.)	60,000	90,000	1,20,000	30,000	60,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન(રૂ.)	3,0000	60,000	60,000	45,000	45,000
કર્મચારી સંખ્યા	3,000	4,500	4,500	1,500	1,500
વીજળી પોઈન્ટ્સ	20	32	8	12	8
રોકેલીજગ્યા (ચો.મી)	300	500	100	100	100
ઇલેક્ટ્રિસિટી કિલોવોટ	12,000	9,000	6,000	3,000	3,000
ચંત્ર ની કિંમત (રૂ.)	1,20,000	80,000	60,000	20,000	20,000

જાન્યુઆરી મહિના દરમ્યાન ના ખર્ચાઓ :

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પાવર	2,200	વીજળી ઇલેક્ટ્રિસિટી	400
સ્ટોર્સે શિરોપરી	1,600	કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	6,000
ઘસારો	60,000	મરામત નિભાવ	12,000
ભાડું - વેરા	1,100	સામાન્ય શિરોપરી	24,000

સેવા વિભાગ X ના ખર્ચની ફાળવણી 5:3:2 ના પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ Y ના ખર્ચની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C ખાતે વહેંચણી કરો.

ઉપરની માહિતી પરથી જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો તેમજ સેવા વિભાગની ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. તેમજ દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે પ્રત્યક્ષ મજૂરી ના આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ કાર્તિક લિમિટેડમાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A , B અને C તથા બે સેવા વિભાગો D અને E છે. નીચેની માહિતી કંપનીના રેકૉર્ડ માંથી આપવામાં આવી છે.

વિગત	રકમ રૂ.
ભાડું અને વેરો	5,000
વીજળી બત્તી	600
પરોક્ષ મજૂરી	1,500
પાવર	1,500
મશીનરી પર ઘસારો	10,000
પરચુરણ ખર્ચા	10,000

અન્ય માહિતી:

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	A	B	C	D	E
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફૂટ)	2,000	2,500	3,000	2,000	500
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	3,000	2,000	3,000	1,500	500
વીજળી પોઈન્ટ	10	15	20	10	5
ચંત્ર ની કિંમત રૂ.	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
ચંત્રનો હોર્સ પાવર	60	30	50	10	-
કામના કલાકો	6,226	4,028	4,066	-	-

પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી વિગતવાર દર્શાવો.

જો સેવા વિભાગ D અને E નો લાભ ઉત્પાદન વિભાગોને નીચે મુજબ મળે છે

વિગત	A	B	C	D	E
D વિભાગ	20%	30%	40%	-	10%
E વિભાગ	40%	20%	30%	10%	-

જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો તેમજ સેવા વિભાગના

ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે છેવટની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

- પ્રશ્ન.3 A. એક કામદારને કાર્ય કરવા માટે 12 કલાક આપવામાં આવે છે તે કામ તે કામદાર 9 કલાકમાં પૂરું કરે છે. કારખાનામાં કલાક દીઠ વેતન દર રૂ.2 છે. જો કારખાનામાં એક વસ્તુની માલ સામાનની કિંમત રૂ.8 અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 150 % લેખે વસુલ કરવામાં આવે છે તો તે વસ્તુની કારખાના ની પડતર નીચેની યોજના મુજબ શોધો

- (1) હેલ્સી વેતન પ્રથા
- (2) રોવેન વેતન પ્રથા

- B. શ્રદ્ધા લિમિટેડના ઉત્પાદન વિભાગની જાન્યુઆરી 2021 ની માહિતી નીચે મુજબ છે. (04)

વિગત	
૧ લી જાન્યુઆરી 2021 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	1520
જાન્યુઆરીમાં કારખાનું છોડી ગયેલા કામદારો	320
જાન્યુઆરીમાં કુલ કામદારોની નિમણૂક	400
નવી જગ્યા પર કરેલી નિમણૂકો	200

ઉપરની માહિતી પરથી મજૂર ફેરબદલી દર ની પુનઃસ્થાપિત નિમણૂક પદ્ધતિ અને સંયુક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.

અથવા

- પ્રશ્ન.3 A. અમિતે એક કામ 20 કલાકમાં પૂરું કર્યું . કલાક દીઠ વેતન દર રૂ. 8 છે. જો તેને રોવેન યોજના મુજબ કુલ રૂ.192 વેતન મળે તો હેલ્સી યોજના અને કાર્ય વેતન પ્રથા મુજબ શું વેતન મળે? (10)

- B. ટ્રેકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક).

- (1) મજૂર ફેરબદલી દર
- (2) આદર્શ વેતન પ્રથા ની આવશ્યકતા
- (3) પરંપરાગત વેતન પ્રથાઓ

(04)

પ્રશ્ન.૪ A. નીચેની માહિતી પરથી: (૧૦)

- (i) વરદી સપાટી (ii) ગુરુતમ સપાટી (iii) લઘુતમ સપાટી
(iv) સરેરાશ સપાટી (v) ભય સપાટીની ગણતરી કરો.

માલ મેળવવા માટે વધુમાં વધુ સમય	45 દિવસ
માલ મેળવવા લાગતો સરેરાશ સમય	35 દિવસ
માલ મેળવવા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય	25 દિવસ
તાત્કાલિક ખરીદી મેળવતા લાગતો સમય	5 દિવસ
દૈનિક વધુમાં વધુ વપરાશ નો દર	30 એકમો
દૈનિક સરેરાશ વપરાશ નો દર	25 એકમો
દૈનિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ નો દર	20 એકમો
વરદી જથ્થો	600 એકમો

B. નીચેની માહિતી પરથી આર્થિક વરદી જથ્થાની ગણતરી કરો.

(૦૫)

વિગત	
દ્રી માસિક વપરાશ	1500 એકમો
એકમ દીઠ પડતર	રૂ. 200
વરદી મુકવા નો ખર્ચ	રૂ. 400
એકમ દીઠ સંગ્રહ ખર્ચ (પડતર)	10%

અથવા

પ્રશ્ન.૪ A. પૂજા કંપની લિમિટેડની વર્ષ 2019 અને 2020 ની નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે. (૧૦)

વિગત	2019	2020
ખરીદી	રૂ. 2,70,000	(?)
સરેરાશ સ્ટોક	રૂ. 50,000	રૂ. 70,000
શરૂઆતનો સ્ટોક	રૂ. 40,000	રૂ. 60,000
માલસામાન ફેરબદલી	(?)	10 વખત

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

(1) વર્ષ 2019 માટે માલસામાન ફેરબદલી દર અને વેચેલ માલની પડતર .

(2) વર્ષ 2020 ની ખરીદી અને વેચેલ માલની પડતર.

B. ટૂંકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક) (૦૫)

(1) આદર્શ પડતર પદ્ધતિ ની આવશ્યકતા

(2) માલસામાન નું ABC (અબક) વર્ગીકરણ

(3) આર્થિક વરદી જથ્થો

ENGLISH VERSION

- Q-1 A product passes through three different processes to completion. In March, 2021, the cost of production was as given below: (20)

Particulars	Process I (Rs.)	Process II (Rs.)	Process II (Rs.)
Other Direct material	4,000	6,040	6,924
Direct Wages	7,000	8,452	10,000
Production overheads	3,000	4,000	5,000
Normal wastage (of the unit introduced)	10%	5%	10%
Sale price of wastage per unit	Rs. 3	Rs. 5	Rs. 6
Actual production (in units)	1,840	1,740	1,600

2,000 units of materials were introduced in Process I at Rs.5 each. There is no unfinished work in progress.

Prepare necessary Process Accounts and "Abnormal Loss" and "Abnormal Gain" Account
OR

- Q-1 A Product passes through three processes respectively A, B and C and the expenses of the processes were as under during the year 2021.

Particulars	Process A	Process B	Process C
Units introduced	5,000	-	-
Cost per unit (Rs.)	200	-	-
Materials (Rs.)	10,000	15,000	5,000
Labour (Rs.)	30,000	80,000	65,000
Direct expenses (Rs.)	6,000	18,150	27,200
Per unit selling price of the unit produced (Rs.)	250	375	500

Other Information:

Particulars	Process A	Process B	Process C
Actual Output (in units)	4,650	2,700	1,050
Normal loss(% of unit introduced)	5%	15%	20%
Scrap value of normal loss (Rs. P.u.)	Rs. 4	Rs. 10	Rs. 20

2/3 Part of the output of Process A and 1/2 part of the output of Process B are passed to next process and balance output were sold out. While the total output of Process C is sold out.

You are required to prepare the Process Accounts and "Abnormal Loss" and "Abnormal Gain" Account from the above details and also find out profit or loss of each process.

- Q-2 The Krishna Ltd. supplied you the following information for the month ending January, 2021. (20)
A, B, and C are Production Departments, where X and Y Service Departments.

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	X	Y
Direct wages Rs.	60,000	90,000	1,20,000	30,000	60,000
Direct material Rs.	30,000	60,000	60,000	45,000	45,000
Employees (Nos.)	3,000	4,500	4,500	1,500	1,500
Light point (Nos.)	20	32	8	12	8
Space Occupied (sq.ft.)	300	500	100	100	100
Electricity (Kwh.)	12,000	9,000	6,000	3,000	3,000
Cost of Machinery (Rs.)	1,20,000	80,000	60,000	20,000	20,000

Expenses for the month were:

Particulars	Amt. Rs.	Particulars	Amt. Rs.
Power	2,200	Electricity	400
Stores expenses	1,600	Staff welfare expenses	6,000
Depreciation	60,000	Repairing	12,000
Rent and Taxes	1,100	General expenses	24,000

Apportion expenses of department X in the ratio of 5:3:2 and that of department Y in the proportion to direct wages to department A, B and C respectively.

Prepare a statement showing :

- (1) Distribution of overheads to various department and
- (2) Distribution of expenses of service department to production departments and Determine Rate of Overheads on the basis of direct labour.

OR

- Q-2 Karthik Enterprise Ltd. has three Production Departments A, B and C and two Service Departments D and E. The Following figures are extracted from the records of the company:

Particulars	Amt. Rs.
Rent	5,000
General Lighting	600
Power	1,500
Depreciation of Machinery	10,000
Indirect Wages	1,500
Sundries	10,000

The following further details are available :

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	D	E
Direct wages Rs.	3,000	2,000	3,000	1,500	500
Light point	10	15	20	10	5
Value of machine (Rs.)	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Horsepower of machine	60	30	50	10	-
Floor Space (Sq. ft.)	2,000	2 500	3,000	2,000	500
Working hours	6,226	4,028	4,066	-	-

The expense of service Dept. D and E, are allocated as follows :

Particulars	A	B	C	D	E
Dept. D	20%	30%	40%	-	10%
Dept. E	40%	20%	30%	10%	-

Prepare a statement showing :

- (1) Distribution of overheads to various department and
- (2) Distribution of expenses of service department to production departments.

- Q-3 A. A worker has been allowed to complete a work in 12 hours , but he completes the work in 9 hours. Labour rate per hour is Rs.2. If cost of material is Rs. 8 and factory overheads are 150 % of Direct labour , find out factory cost as per following methods. (10)

(i) HALSEY PLAN

(ii) ROWAN PLAN

- B. Following is information of Shraddha ltd. for the month of January 2021. (05)

Particulars	
No. of workers as on 01-01- 2021	1520
No. of workers who left the factory in January	320
Total appointment made in January	400
Appointments made against newly created posts	200

Calculate Labour Turnover Rate by Replacement Method and Joint Method.

OR

- Q-3 A. Amit has taken 20 hours to complete a job. (10)

The wage rate per hour is Rs. 8. If he has received Rs.192 as total wages according to Rowan Plan, what would be the amounts of wages earned by him according to Halsey Plan and Piece wage plan?

- B. Write a short note (Any one) (05)

- (1) Labour Turnover Rate
- (2) Essentials of An Ideal Wage System
- (3) Traditional wage systems

Q-4 (A) From the following information Calculate:.. (10)

- (i) Re-Order stock level, (ii) Maximum stock level, (iii) Minimum stock level,
(iv) Average stock level, (v) Danger stock level

Maximum delivery period	45 Days
Average delivery period	35 Days
Minimum delivery period	25 Days
Maximum delivery period for emergency purchase	5 Days
Maximum rate of consumption per day	30 Units
Average rate of consumption per day	25 Units
Minimum rate of consumption per day	20 Units
Ordering Quantity	600 units

(B) From the following data you are required to determine Economic Order Quantity. (05)

Particulars	
Bi-monthly Consumption	1500 Units
Cost per Unit	Rs. 200
Cost of placing an order	Rs. 400
Per Unit cost of Storage	10%

OR

Q-4 (A) The following information is received from the Pooja Co.Ltd. for the year 2019 and 2020. (10)

Particulars	2019	2020
Purchases	Rs. 2,70,000	(?)
Average Stock	Rs. 50,000	Rs. 70,000
Opening stock	Rs. 40,000	Rs. 60,000
Stock Turnover	(?)	10 times

From the above information find out:

- (1) Stock Turnover Rate and Cost of goods sold for the year 2019.
(2) Purchases and Cost of goods sold for the year 2020.

(B) Write a short note (Any one) (05)

- (1) Essentials of An Ideal Costing System
(2) ABC Classification of Material
(3) Economic Ordering Quantity
